PORADNIK DLA MIESZKAŃCÓW

GMINA ZABIERZÓW

AZBEST – CO MUSISZ WIEDZIEĆ I CO ZROBIĆ?

Poradnik bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Zdrowe otoczenie, bezpieczna przyszłość

WDYCHANIE WŁÓKIEN AZBESTU MOŻE POWODOWAĆ:
nowotwory płuc, azbestozę, międzybłoniaka opłucnej, przewlekłe zapalenie oskrzeli i inne poważne choroby.

ZAGROŻENIE ROŚNIE Z WIEKIEM WYROBÓW I ICH USZKODZENIEM.
Uszkodzone materiały uwalniają włókna do powietrza.

CHROŃ SIEBIE I SWOICH BLISKICH!
Działaj odpowiedzialnie i zgodnie z przepisami.

UWAGA!
ZAWIERA AZBEST!

Wdychanie pyłu azbestu stanowi niebezpieczeństwo dla zdrowia!

Postępuj zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy

ZDOBĄDŹ WIEDZĘ, ZACHOWAJ BEZPIECZEŃSTWO. DZIAŁAJ DLA SIEBIE I PRZYSZŁYCH POKOLEŃ.

Działanie jest finansowane ze środków „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032"

CZYM JEST AZBEST?

Azbest to naturalnie występujący minerał **z grupy krzemianów włóknistych**.

Charakteryzuje się wyjątkową trwałością, odpornością na wysokie temperatury, działanie chemikaliów i ścieranie.

Włókna azbestu są bardzo cienkie, niewidoczne gołym okiem.

WŁÓKNA AZBESTU SĄ TAK CIENKIE, ŻE ŁATWO PRZENIKAJĄ DO PŁUC I ZATRZYMUJĄ SIĘ W NICH NA ZAWSZE.

DLACZEGO AZBEST BYŁ STOSOWANY?

Przez wiele lat azbest był powszechnie wykorzystywany w budownictwie i przemyśle, ponieważ był:

- **ODPORNY NA WYSOKIE TEMPERATURY**
- **TRWAŁY I WYTRZYMAŁY**
- **ODPORNY NA DZIAŁANIE CHEMIKALIÓW**
- **DOBRYM IZOLATOREM CIEPŁA I DŹWIĘKU**
- **TANI W PRODUKCJI**

Dlatego azbest stosowano m.in. w materiałach budowlanych (dachy, elewacje, rury, płyty), instalacjach przemysłowych, izolacjach oraz w wielu wyrobach codziennego użytku.

GDZIE STOSOWANO AZBEST?

W BUDOWNICTWIE: płyty dachowe i elewacyjne (eternit), rury, zbiorniki, kominy, izolacje.

W PRZEMYŚLE: izolacje termiczne, uszczelnienia, hamulce, sprzęgła, wykładziny ognioodporne.

W PRODUKTACH CODZIENNEGO UŻYTKU: płyty kartonowo-azbestowe, linoleum, kleje, farby.

W USZCZELNIENIACH I IZOLACJACH: sznury, taśmy, płyty, maty azbestowe.

W MOTORYZACJI: okładziny cierne hamulców i sprzęgieł (stosowane w przeszłości).

AZBEST BYŁ CENIONY ZE WZGLĘDU NA SWOJE WŁAŚCIWOŚCI, JEDNAK DZIŚ WIEMY, ŻE STANOWI POWAŻNE ZAGROŻENIE DLA ZDROWIA.

USUŃ AZBEST – ZADBAJ O ZDROWIE SWOJE, SWOJEJ RODZINY I SĄSIADÓW!

GDZIE ZNAJDUJE SIĘ AZBEST?

Eternit, dachy, elewacje, rury, instalacje – poznaj miejsca, gdzie może znajdować się azbest i dowiedz się, jak rozpoznać potencjalne wyroby.

Azbest może występować w wielu miejscach w budynkach mieszkalnych, gospodarczych i przemysłowych.

Nie zawsze widać go gołym okiem!

STOSOWANIE AZBESTU W WYROBACH BUDOWLANYCH POWSZECHNEGO UŻYCIA JAKO:

- **eternit** – czyli płyty faliste azbestowo-cementowe o zawartości 10–13% azbestu do pokryć dachowych.
- **płyty prasowane** – płyty płaskie o zawartości azbestu zbliżonej do zawartości azbestu w płytach falistych, stosowane na dachach. i elewacjach.
- **płyty KARO** – dachowe pokrycia lub elewacje.

- **rury azbestowo-cementowe** wysokociśnieniowe i kanalizacyjne, przewody wentylacyjne i dymowo-spalinowe (zawartość azbestu ok. 22%).
- **kształtki azbestowo-cementowe oraz elementy wielkowymiarowe.** Stosowane są w budownictwie ogólnym i przemysłowym.

Azbest był stosowany powszechnie do lat 90.
JEŚLI TWÓJ BUDYNEK POWSTAŁ PRZED 1997 R. – SPRAWDŹ, CZY NIE ZAWIERA AZBESTU.

JAK ROZPOZNAĆ POTENCJALNE WYROBY ZAWIERAJĄCE AZBEST?

WYGLĄD
Szare, włókniste lub faliste płyty, często o matowej powierzchni.

STRUKTURA
Jednorodna, włóknista struktura, widoczne włókna na przekroju.

OKRES STOSOWANIA
Wyroby azbestowe były produkowane i stosowane w Polsce do 1997 roku.

BRAK OZNAKOWANIA
Wiele wyrobów nie ma czytelnych oznaczeń, dlatego wygląd ma znaczenie.

Jeśli masz wątpliwości – nie ryzykuj! Skontaktuj się ze specjalistą, który pomoże potwierdzić, czy dany wyrób zawiera azbest.

PRZYKŁADOWE WYROBY ZAWIERAJĄCE AZBEST:

PŁYTY DACHOWE

ELEWACJE

RURY

OTULINY RUR

PŁYTY PŁASKIE

KANAŁY WENTYLACYJNE

NIE USUWAJ SAMODZIELNIE, NIE KRUSZ, NIE WIERĆ I NIE SZLIFUJ WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST!
Może to spowodować uwolnienie niebezpiecznych włókien do powietrza.

PODEJMIJ DZIAŁANIE – CHROŃ SIEBIE I BLISKICH!

AZBEST A ZDROWIE

Azbest nie jest niebezpieczny, dopóki włókna pozostają w nienaruszonym materiale. Zagrożenie pojawia się wtedy, gdy włókna azbestu uwalniają się do powietrza i zostają wchłonięte przez człowieka.

NIEWIDOCZNE GOŁYM OKIEM, NIEBEZPIECZNE DLA ŻYCIA.

Włókna azbestu są bardzo cienkie – nawet kilkadziesiąt razy cieńsze od ludzkiego włosa!

JAK WŁÓKNA AZBESTU DOSTAJĄ SIĘ DO POWIETRZA?

Włókna azbestu mogą zostać uwolnione, gdy materiały zawierające azbest są:

USZKODZONE
np. pęknięcia, kruszenie, łamanie

WIERCONE, CIĘTE, SZLIFOWANE
podczas remontów lub prac budowlanych

ZDEGRADOWANE PRZEZ CZAS
działanie warunków atmosferycznych

NARAŻONE NA WIBRACJE I WIATR
np. uszkodzone pokrycia dachowe

Wdychane włókna azbestu są bardzo trwałe – nie ulegają rozkładowi w organizmie i moga pozostawać w płucach przez całe życie, **powodując poważne choroby.**

SKUTKI ZDROWOTNE NARAŻENIA NA AZBEST

Im więcej włókien azbestu wdychamy i im dłużej jesteśmy narażeni – tym większe ryzyko chorób.

AZBESTOZA
Przewlekła, postępująca choroba płuc. Powoduje duszność, kaszel, osłabienie i niewydolność oddechową.

RAK PŁUCA
Azbest jest czynnikiem rakotwórczym. Ryzyko raka płuc rośnie wraz z czasem i stopniem narażenia.

MIĘDZYBŁONIAK OPŁUCNEJ ALBO OTRZEWNEJ
Rzadki, ale bardzo agresywny nowotwór błony otaczającej płuca lub jamę brzuszną. Może ujawnić się nawet po kilkudziesięciu latach od narażenia na azbest.

RAK KRTANI
Azbest zwiększa ryzyko zachorowania na raka krtani. Objawy mogą obejmować m.in. przewlekłą chrypkę, ból gardła, trudności w połykaniu lub uczucie przeszkody w gardle.

INNE NOWOTWORY
Możliwe zwiększone ryzyko raka krtani, jajnika lub przewodu pokarmowego.

Choroby wywołane azbestem rozwijają się powoli i często przez wiele lat nie dają objawów.
Dlatego tak ważna jest profilaktyka i unikanie narażenia!

KTO JEST SZCZEGÓLNIE NARAŻONY?

MIESZKAŃCY BUDYNKÓW Z AZBESTEM
Szczególnie gdy materiały azbestowe są uszkodzone lub w złym stanie technicznym.

PRACOWNICY
budowlani i remontowi
- monterzy instalacji
- ciepłownicy
- pracownicy kolei
- przemysłu stoczniowego
- pracownicy zakładów, gdzie kiedyś stosowano azbest.

OSOBY USUWAJĄCE AZBEST BEZ ODPOWIEDNIEGO ZABEZPIECZENIA
Samodzielne usuwanie azbestu bez sprzętu ochronnego i wiedzy może być niebezpieczne dla życia i zdrowia.

CZŁONKOWIE RODZIN
Narażeni pośrednio poprzez przynoszenie pyłu azbestowego do domu na odzieży roboczej.

DZIECI
Ich organizmy są bardziej wrażliwe na działanie szkodliwych włókien – narażenie może mieć poważne konsekwencje dla zdrowia w przyszłości.

JAK CHRONIĆ SIEBIE I INNYCH?

- ✔ Nie uszkadzaj i nie naruszaj wyrobów zawierających azbest.
- ✔ Nie wierć, nie tnij, nie szlifuj materiałów z azbestem.
- ✔ Regularnie kontroluj stan techniczny wyrobów azbestowych.
- ✔ W przypadku uszkodzeń – skontaktuj się z gminą lub specjalistyczną firmą.
- ✔ Usuwaj azbest tylko z pomocą uprawnionych wykonawców.
- ✔ Stosuj środki ochrony indywidualnej przy pracach z azbestem.

PAMIĘTAJ!
Nie ma bezpiecznej ilości włókien azbestu!
Każde narażenie może mieć negatywny wpływ na zdrowie.

CO MUSI ZROBIĆ WŁAŚCICIEL?

Każdy właściciel lub zarządca nieruchomości ma obowiązek przestrzegać przepisów dotyczących wyrobów zawierających azbest.

Nieznajomość prawa nie zwalnia z odpowiedzialności!

AZBEST

- ✓ INWENTARYZACJA
- ✓ OCENA STANU
- ✓ INFORMACJA DO GMINY
- ✓ BEZPIECZNE POSTĘPOWANIE

1 INWENTARYZACJA

Zbadaj, czy w Twoim budynku znajdują się wyroby zawierające azbest.

Inwentaryzację wyrobów zawierających azbest należy przeprowadzić w formie spisu z natury oraz dokumentacji fotograficznej i rysunkowej.

Aktualizuj inwentaryzację co roku!

2 OCENA STANU I MOŻLIWOŚCI BEZPIECZNEGO UŻYTKOWANIA

Sprawdź stan techniczny wyrobów zawierających azbest.

Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest może dokonać właściciel nieruchomości – na podstawie Rozporządzenia Ministra Gospodarki z 13.12.2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest.

3 INFORMACJA DO GMINY

Złóż informację o wyrobach zawierających azbest w swojej nieruchomości.

Osoby fizyczne składają informację wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

Przedsiębiorcy i osoby prawne składają informację marszałkowi województwa.

4 DOTRZYMUJ TERMINÓW

Usuwanie azbestu odbywa się zgodnie z obowiązującym prawem i harmonogramem.

Usunięcie wyrobów zawierających azbest należy przeprowadzić zgodnie z „Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009–2032".

Ostateczny termin usunięcia azbestu upływa 31 grudnia 2032 r.

PODSTAWA PRAWNA

- ✓ Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest.
- ✓ Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

BAZA AZBESTOWA – OGÓLNOPOLSKI SYSTEM INFORMACJI

Baza Azbestowa to system informacyjny, w którym gminy gromadzą informacje o wyrobach zawierających azbest znajdujących się na swoim terenie.

CO ZAWIERA?

Dane o lokalizacji, rodzaju, ilości i stanie technicznym wyrobów zawierających azbest.

KTO WPROWADZA DANE?

Gminy na podstawie informacji przekazywanych przez właścicieli nieruchomości.

DO CZEGO SŁUŻY?

Do planowania działań związanych z usuwaniem azbestu oraz monitorowania postępów.

Sprawdź informację w Bazie Azbestowej: **www.bazaazbestowa.gov.pl**

NAJWAŻNIEJSZE OBOWIĄZKI WŁAŚCICIELA

- ✓ Przeprowadź inwentaryzację wyrobów zawierających azbest.
- ✓ Wykonuj ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania.
- ✓ Złóż informację do gminy w wymaganym terminie.
- ✓ Przestrzegaj zasad bezpiecznego użytkowania.
- ✓ Usuwaj azbest zgodnie z przepisami.

PAMIĘTAJ!

Niedopełnienie obowiązków w zakresie bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest skutkuje sankcjami finansowymi, w tym nałożeniem kary grzywny.

DZIAŁAJ ODPOWIEDZIALNIE – CHROŃ SIEBIE, SWOICH BLISKICH I ŚRODOWISKO!

JAK BEZPIECZNIE USUNĄĆ AZBEST?

Usuwanie azbestu jest ściśle regulowane przepisami prawa. Tylko właściwe postępowanie chroni zdrowie ludzi i środowisko naturalne.

AZBEST NIE JEST NIEBEZPIECZNY, DOPÓKI NIE ZOSTANIE USZKODZONY!

CZEGO ABSOLUTNIE NIE ROBIĆ!

- Nie krusz, nie tnij, nie wierć i nie szlifuj wyrobów z azbestem!
- Nie myj ciśnieniowo ani nie szczotkuj na sucho!
- Nie zamiataj ani nie usuwaj pyłu na sucho!
- Nie usuwaj samodzielnie uszkodzonych płyt azbestowych!
- Nie spalaj azbestu ani odpadów zawierających azbest!

Samodzielne usuwanie azbestu jest niebezpieczne i niezgodne z prawem.

Grożą za to wysokie kary!

ZLEĆ PRACE WYSPECJALIZOWANEMU WYKONAWCY

Usuwanie azbestu może wykonywać wyłącznie firma posiadająca:

- odpowiednie zezwolenia,
- przeszkolonych pracowników,
- sprzęt i środki ochrony indywidualnej.

CO POWINIEN ZAPEWNIĆ WYKONAWCA?

- Plan prac i ocenę ryzyka.
- Zabezpieczenie terenu i mieszkańców.
- Odpowiedni sprzęt i środki ochrony.
- Prawidłowe pakowanie, transport i przekazanie odpadów.

Po zakończeniu prac otrzymasz dokument potwierdzający prawidłowe usunięcie azbestu.

ZABEZPIECZENIE MIEJSCA PRAC

- Teren prac ogrodzony i oznakowany tablicami ostrzegawczymi.
- Ograniczony dostęp osób postronnych, szczególnie dzieci.
- Pracownicy w odzieży ochronnej i z maskami przeciwpyłowymi.
- Nawilżanie materiałów (metoda na mokro) ogranicza pylenie.
- Płyty azbestowe starannie demontowane, nie łamane, nie kruszone.

ODPADY ZAWIERAJĄCE AZBEST

1. Ostrożne pakowanie w szczelne, oznaczone opakowania (folia PE o grubości min. 0,2 mm).
2. Każde opakowanie oznaczone etykietą „UWAGA! ZAWIERA AZBEST".
3. Transport wyłącznie przez firmy posiadające stosowne zezwolenia.
4. Przekazanie odpadów na składowisko odpadów niebezpiecznych przystosowane do azbestu.

Prawidłowo usunięty azbest nie zagraża zdrowiu i środowisku.

Dbajmy o przyszłe pokolenia!

INWESTOR / WŁAŚCICIEL

Zgłoszenie robót budowlanych, jeżeli jest wymagane.

21 DNI

na ewentualny sprzeciw organu administracji architektoniczno-budowlanej, zgodnie z art. 30 ust. 5 Prawa budowlanego.

WYKONAWCA PRAC AZBESTOWYCH

Zgłoszenie zamiaru wykonywania prac związanych z usuwaniem azbestu do:

- nadzoru budowlanego
- Państwowej Inspekcji Pracy (PIP)
- państwowego powiatowego inspektora sanitarnego (sanepidu)

CO NAJMNIEJ 7 DNI

przed rozpoczęciem prac, zgodnie z § 6 ust. 2 i 3 rozporządzenia azbestowego.

USUŃ AZBEST – ZADBAJ O SWOJE ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO!

NOWE PRZEPISY – CO SIĘ ZMIENI?

W Sejmie procedowany jest projekt ustawy o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tzw. UC60).

Celem zmian jest jeszcze lepsza ochrona zdrowia ludzi i środowiska.

PODSTAWA PRAWNA – NAJWAŻNIEJSZE PRZEPISY

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r.

w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

Art. 30 pkt 5 ustawy Prawo budowlane

określa zasady zgłaszania robót budowlanych, w tym zakreśla tryb postępowania organu administracji.

KORZYŚĆ DLA POSIADACZY AZBESTU

- Ustawa przewiduje **obowiązek zgłoszenia jedynie zmian** dotyczących wyrobów zawierających azbest.
- **Mniej formalności** dla właścicieli i zarządców nieruchomości.
- Nadal prowadzona jest **inwentaryzacja** wyrobów zawierających azbest, a zgłoszeniu podlegają tylko **zmiany** dotyczące ich stanu lub ilości.
- Celem zmian jest wsparcie właścicieli w bezpiecznym i odpowiedzialnym usuwaniu azbestu.

WIĘKSZE RESTRYKCJE DLA FIRM USUWAJĄCYCH AZBEST

Projekt ustawy wprowadza **większe wymagania i obowiązki** wobec przedsiębiorców zajmujących się usuwaniem azbestu.

- Większa kontrola działalności firm.
- Surowsze wymagania organizacyjne i techniczne.
- Obowiązek stosowania odpowiednio przeszkolonych pracowników i specjalistycznego sprzętu ochronnego.
- Wyższy poziom bezpieczeństwa dla ludzi i środowiska.

PAMIĘTAJ!

Projekt UC60 jest nadal na etapie prac legislacyjnych.
Zakres zmian może ulec modyfikacjom.
Śledź komunikaty rządowe i gminne, aby być na bieżąco.

DZIAŁAJ TERAZ – USUŃ AZBEST I ZYSKAJ SPOKÓJ NA LATA!

GMINA ZABIERZÓW DZIAŁA

Od lat konsekwentnie usuwamy azbest z terenu naszej gminy, dbając o zdrowie mieszkańców i środowisko.

Razem tworzymy gminę wolną od azbestu!

Naszym celem jest całkowite usunięcie azbestu

DO 31 GRUDNIA 2032 ROKU

PROGRAM USUWANIA AZBESTU

2019–2032

Gmina Zabierzów realizuje Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na lata 2019–2032.

- ✓ Bezpłatne usuwanie wyrobów zawierających azbest.
- ✓ Ochrona zdrowia mieszkańców.
- ✓ Poprawa jakości środowiska.
- ✓ Spełnienie wymogów prawa.

DZIĘKI WSPÓLNYM DZIAŁANIOM JUŻ:

USUNIĘTO SETKI TON AZBESTU z terenu gminy.

ZLIKWIDOWANO WIELE NIEBEZPIECZNYCH POKRYĆ DACHOWYCH I INSTALACJI.

POPRAWIAMY BEZPIECZEŃSTWO I KOMFORT ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.

DZIAŁANIA EDUKACYJNE – BO WIEDZA CHRONI!

Prowadzimy różnorodne działania informacyjne i edukacyjne, aby zwiększać świadomość mieszkańców:

Ulotki, broszury, materiały informacyjne i poradniki.

Informacje w mediach społecznościowych i lokalnej prasie.

Im więcej wiemy, tym bezpieczniejsza jest nasza gmina!

KONTAKT – JESTEŚMY DO DYSPOZYCJI!

Urząd Gminy Zabierzów
Rynek 1, 32–080 Zabierzów
www.zabierzow.org.pl
12 283 07 00
zabierzow@zabierzow.org.pl

WIĘCEJ INFORMACJI

Szczegółowe informacje w sprawie azbestu znajdziesz na stronie Gminy Zabierzów:

zabierzow.org.pl/azbest.html

Razem zadbajmy o lepszą przyszłość i zdrowie mieszkańców.

RAZEM USUŃMY AZBEST Z NASZEJ GMINY!

ZDROWE POWIETRZE – LEPSZE ŻYCIE – BEZPIECZNA PRZYSZŁOŚĆ